

ਅਗਲਾ ਧਾਰਾ ਨੰਬਰ 6 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 165 ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ, ਜੇ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-

(a) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਗਏ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(b) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ, ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(c) ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।"

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 7 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਜਾਂ 165 ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਗਵਾਹ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਬਾਰੇ, ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਜੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

(1) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 165 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਬਦਲਾਅ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਨਾਵਾਂ, ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ।

(2) ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 161 ਅਤੇ 165 'ਤੇ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 5 (1) (d) ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 (1) (c) ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਅਧੀਨ।

(3) ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਇੱਥੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

"ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਹੈ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ-

(ੳ) ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ

(ਅ) ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ, ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਦੇ ਵੀ ਸੂਬਾਈ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਧੀਨ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਜਾਂ 165 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ। ਦੂਸਰਾ ਬਦਲਾਅ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ "ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ।" ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖੋਹੀ ਜਾਂ ਗਬਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(4) ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਧਾਰਾ 161 ਜਾਂ 165, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਸਮਰੱਥ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 342 (4), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ

ਪ੍ਰੈਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ 1873 ਦੇ ਸਹੁੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 7 ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਗਬਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਹੈ। ਦੰਡ ਦੀ ਧਾਰਾ, ਧਾਰਾ 5(2), ਧਾਰਾ 5(1) (a) (b) (c) ਅਤੇ (d) ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਜ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:-

"ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 5 (2) ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 5 (1) (c) ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਮਿਆਦ ਧਾਰਾ 409, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਧਾਰਾ 409, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੁਰਮਾਨਾ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 1947 ਦੇ ਐਕਟ ॥ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੁਣ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ, ਸੂਬਾਈ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 1947 ਦਾ ਐਕਟ ॥ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰੂਪ ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 (1) (c) ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 165, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਰਿਲਾਇੰਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ, ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਦੇ ਜਾਂ ਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇ ਵਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 5 (1) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸੀਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ 1947 ਦੇ ਐਕਟ 11 ਨੇ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਧਾਰਾ 5 (1) (c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੂ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਉਲਝਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਵਾਦ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਅਤੇ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੀਆਂ ਅਸੰਗਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ *ਹਾਕਮ ਖੁਦਾ ਯਾਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ* (A.I.R.1940 Lah.129) ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 162, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਐਕਟ, ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਵਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਐਨ ਸਟੈਚਿਊਟ ਲਾਅ, ਅਤੇ ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਆਨ ਦ ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਟੈਚਿਊਟਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਕ੍ਰੇਜ਼, ਪੰਨਾ 314 ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"ਏਸੇਕਸ ਕਾਉਂਟੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਰਵੀ ਜੱਜ (1887, 18 ਕਿਊ. ਬੀ. ਡੀ. 704) ਈਸ਼ਰ ਐੱਮ.ਆਰ. ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਉਪਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਉਪਾਅ ਦੀ ਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਾਕੰਸ 'ਨਵਾਂ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੈਟਰਾ' ਅਤੇ 'ਨੇਵਾ ਸਟੈਚੂਟਾ' ਵਿਚਕਾਰ ਪੁਰਾਣਾ ਅੰਤਰ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ; ਅਤੇ 'ਨਵਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰ

ਖੇਤਰ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਉਪਾਅ, ਵਿਧੀ, ਫਾਰਮ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।"

ਹੇਠਲਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਕ੍ਰੇਜ਼, ਪੰਨਾ 315 ਤੋਂ ਹੈ-

"ਮਿਡਲਟਨ ਬਨਾਮ ਕਰੈਫਟਸ (1736)..2" Atk."650) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਹਾਰਡਵਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਸੰਸਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਐਕਟ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਨਵੇਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਐਸ ਪੁਰਾਣੇ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

"ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਕੈਂਪਬੈਲ ਨੇ ਮਿਸ਼ੇਲ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਾਊਨ (1859) 28 L.J.M.C. 65) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸਜ਼ਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ "ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾ ਕੇ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੰਚਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।"

ਅਗਲਾ ਹਵਾਲਾ ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਦੇ ਪੰਨਾ 195 ਤੋਂ ਹੈ: - "ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਜੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਸਜ਼ਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਦਲੀਲ ਜੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਅਧਾਰਤ ਸਨ, ਉਹ 1889 ਦੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

"ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਜਾਂ ਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਕਟਾਂ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਐਕਟ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪਰਾਧੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਐਕਟਾਂ ਜਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੇ ਵਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਾ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬਦਲਾਅ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ" ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਅਤੇ ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ 1889 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਨ, ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 33 ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਅਤੇ

ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਹਨ, ਉਲਝਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ 1947 ਦੇ ਐਕਟ ॥ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 7 ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ ਓਥਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 (2) ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਵੀ ਸੋਧਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ/ਜਾਂ ਸੋਧਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 165, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਖੋਹ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ, ਇਸ ਲਈ, ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਧਾਰਾ 5 (1) (c) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 5 (1) (c) ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰੋਕਣਾ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। 1947 ਦੇ ਐਕਟ ॥ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਬਲਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ 1947 ਦੇ ਐਕਟ ॥ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖੀ ਹਨ। 1947 ਦੇ ਐਕਟ ॥ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) (c) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਕੀ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿੱਚ 'ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 197, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਐਕਟ ॥ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1947 ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਚਲਾਨ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ, ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਪੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। *ਸੁਗਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸੇਠ ਨਰਾਇਣਦੇਸ* (A.I.R. 1932 Sind. 177), ਅਤੇ *ਐਸ. ਵਾਈ. ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ* (A.I.R. 1937 Nag. 293) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ 'ਹੈ' ਹੈ। ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਅਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ *ਸੂਰਜ ਨਰਾਇਣ ਚੰਬੇ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ* (A.I.R. 1938 All. 776 (S.B.)) *ਪ੍ਰਸਾਦ ਚੰਦਰ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ* (A.I.R. 1943 Cal. 527 (D.B.)) ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਹਨ।, ਅਤੇ *ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਏ. ਜੋਸ਼ੀ* (A.I.R. 1948 Bom. 248)। 1947 ਦੇ ਐਕਟ II ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾ 197, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦ ਦੋਵੇਂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਧਾਰਾ 197 ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ***** ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ"

ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦ ਹਨ-

"ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ***** ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ, ਜੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, -

*

ਕਿਸੇ ਨੈਕਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।" ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਇਸ ਰੂਪ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਧਾਰਾ 197, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਰਫ ਜੱਜਾਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਨੈਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਸੀ, ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣਾ" ਵਾਕੰਸ ਦਾ

ਅਰਥ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਕਸਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 198 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 194 ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਅਜੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਖੌਤੀ "ਡਿਊਟੀ" "ਡਿਊਟੀ" ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸੰਜੋਗ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਖਾਸ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ।

ਸਹੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ 1947 ਦੇ ਐਕਟ II ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1)(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਮਾਣਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਰੱਖਾਂਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਫਾਲਸੈ, ਅਤੇ ਸੋਨੀ, ਜੇ.ਜੇ.ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਦਿੱਲੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਦਿੱਲੀ, --ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1952 ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 18

ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1940 ਦਾ XV)-ਧਾਰਾ 4 - ਵਧੇਰੇ ਲਾਭ ਟੈਕਸ, ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ, ਦਾ ਮਤਲਬ - ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨ - ਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ - ਸਮਝੌਤਾ - ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਯਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਫਰਮਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਕੰਮਕਾਜੀ ਖਰਚਿਆਂ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਘਟਾਓ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਅਲੱਗ ਰੱਖਣਾ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸੀ:

"ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 1936 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ, ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨਵੀਂ ਅਚਨਚੇਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਦੇ, ਪਰ ਇਹ (ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਦੋਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ) ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲੈਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਪੈਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਥੋਪ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਹੈ।

ਐਲ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਬੀ.ਓਲੀਵੈਂਟ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ((1944) 1 A.E.R. 510), ਜੇਮਸ ਫਿਨਲੇ ਐਂਡ ਕੰ., ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਫਿਨਲੇ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਿਟਡ (47 B.L.R. 774'), ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ "ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ਾ" ਜਦੋਂ ਆਮ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਐਲ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਬੀ.ਓਲੀਵੈਂਟ, ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ((1944) 1 A.E.R. 510), ਵਿਲੀਅਮ ਹੋਲਿਨਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਪੇਜੈਂਟ ((1917) 1 Ch. 187), ਅਤੇ ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਹੈਮਲਿਨ ((1917) 1 K.B. 527), ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ।

ਕੇਸ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ।

ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਈਥਰਿੰਗਟਨ ((1919) 2 Ch. 254) ਅਤੇ ਵੁਲਕਨ ਮੋਟਰ ਐਂਡ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਹੈਮਪਸਨ (1921) 3 K.B. 597), ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ (A.I.R. 1944 Bom. 5), ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਮਿਤੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1952 ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਇਨਕਮਟਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਬਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ ਆਰ.ਏ. 1951-52 ਦਾ 843, ਮਿਤੀ 29 ਮਈ, 1952, ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 (1922 ਦਾ ਐਕਟ I) ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (1939 ਦਾ ਐਕਟ VII) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ।

ਏ.ਐਨ. ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਕਪੂਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਬਜਾਜ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਹੁਕਮ

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੁਕਤਾ 1950 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੰਬਰ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 12 ਸਤੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। - 1950 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੰਬਰ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਲ ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਾਗਜ਼ ਤੁਰੰਤ ਸਿਮਲਾ ਭੇਜੇ ਜਾਣ।

(Sd.) ਈ. ਵੈਸਟਨ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ.

(Sd.)-ਏ.ਐਨ ਭੰਡਾਰੀ,

30 ਅਕਤੂਬਰ 1952 ਈ.

ਜੱਜ

ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਮ. ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹੇਮ ਰਾਜ ਮਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਹੁਕਮ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. 1952 ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 18 ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"ਕੀ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ, ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ (A.I.R. 1944 Bom. 5), ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ II ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਰਕਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਫਰਮ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਦੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਕੰਮਕਾਜੀ ਖਰਚਿਆਂ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਘਟਾਓ, ਪਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।"

ਹੁਣ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1936 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਸਾਈਮਨ ਲਾਰਡ ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਐਲ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਂਟ, ਲਿਮਿਟਿਡ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ((1944) 1 A .E . . 519) ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਵੀਂ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਦੇ। ਇਸਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਪਰ ਇਹ (ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਦੋਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ) ਸਾਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ।"

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1940 ਦੇ ਐਕਟ XV ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਚਾਰਜਿੰਗ ਧਾਰਾ, ਧਾਰਾ 4, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰਜਯੋਗ ਲੇਖਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ (ਇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਨੂੰ 'ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜੇ, ਮਾਰਚ 1941 ਦੇ 31ਵੇਂ ਦਿਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰਜਯੋਗ ਲੇਖਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਵਾਧੂ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰਜਯੋਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਲੇਖਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ।"

ਚਾਰਜਯੋਗ ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਉਸ ਰਕਮ ਦੇ ਸੱਠ-ਛੇ ਅਤੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਪਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਮਿਆਰੀ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਸੀ।

1940 ਦੇ ਐਕਟ XV ਦੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਥੋਪ ਹੈ ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਐਲ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਟ, ਲਿਮਿਟਡ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1944) 1 A.E.R. 510) ਅਤੇ ਜੇਮਸ ਫਿਨਲੇਅ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਫਿਨਲੇਅ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ (47 B.L.R. 774) ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(1944) ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਏ.ਈ.ਆਰ. 510, ਵਿਕਾਉਂਟ ਸਾਈਮਨ, ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਪੰਨਾ 513 'ਤੇ ਕਿਹਾ:-

"ਨਾਮ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕ੍ਰਾਊਨ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟ 1936 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਸਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਪ੍ਰੈਲ, 1936 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ II ਦੁਆਰਾ, ਦਿੱਲੀ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ-ਕੰਪਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਦੇ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ। ਕੰਮਕਾਜੀ ਖਰਚਿਆਂ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਘਟਾਓ, ਪਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

1 ਨਵੰਬਰ, 1944 ਅਤੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 1945 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੀ, ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ, ਕਾਰੋਬਾਰ

ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਬਕਾਇਆ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਘੱਟ ਲਵੇਗਾ, ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

47 ਬੰਬੇ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 774, ਬੀਓਮਾਉਂਟ, ਸੀ ਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਪਰ ਟੈਕਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਆਮਦਨ-ਕਰ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ,***.

47 ਬੰਬੇ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 774 ਵਿੱਚ ਬੀਓਮਾਉਂਟ, ਸੀ.ਜੇ., ਕਾਨੀਆ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ-

"ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ, ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਖਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਵਧੇਰੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਪਾਇਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਐਕਟ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਟੈਕਸ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।"

ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਧਾਰਾ ॥ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਅਤੇ ਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਕਟੌਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਆਈਟਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ॥ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਲਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ

ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਕਮਾਏ ਗਏ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੈ।

ਫਿਰ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਜੋ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ 'ਵਿਭਾਜਯੋਗ' ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ॥ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 'ਨੈੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਲਈ 'ਵਿਭਾਜਯੋਗ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ, ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਸਾਈਮਨ, ਐਲ.ਸੀ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਲ.ਸੀ., ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਂਟ, ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ((1944) 1 A.J.E.R. 510), 'ਤੇ ਪੰਨਾ 513-

"ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਇੱਕ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ, ਬੇਸ਼ਕ, ਇੱਕ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਖਾਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਉਹਨਾਂ ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਪਾਰਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ "ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫ਼ੇ" ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਈਟਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਾਈਡ 'ਤੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਓਵਰਹੈੱਡ ਖਰਚੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ 'ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ' ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਲੇਖਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਰਜ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਡੈਬਿਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਨੂੰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਿਨਿਯਤ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਟੈਕਸਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭਅੰਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ।"

ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਸਾਈਮਨ, ਐਲ.ਸੀ. ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਜਦੋਂ ਆਮ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਲ.ਸੀ., ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਂਟ, ਲਿਮਿਟੇਡ, ਅਤੇ ਹੋਰ ((1944) 1 A.E.R. 510) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਮੈਕਮਿਲਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਸੁਪਰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ" ਹੈ। ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਨੁਕੂਲਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ "ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਗਣਨਾ" ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ: ਮੈਕਮਿਲਨ, ਐਲ.ਸੀ., ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਂਟ, ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ((1944) 1 A.E.R. 510), ਪੰਨਾ 517 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਕਿ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ' ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਮੈਂ ਲਾਰਡ ਮੈਕਮਿਲਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸਰਵ ਮਿੱਤਰ ਸੀਕਰੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮਝੌਤੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਉਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਜੋ ਮਾਲਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉਲਝਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਕਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। *ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਈਥਰਿੰਗਟਨ* ((1919) 2 Ch. 254) ਮਈ 1919 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਸੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1916 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 5, ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਰਕਸ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਆਈ ਸੀ:

"ਅਤੇ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੌਰਾਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਰਕਸ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਲਾਨਾ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕਰੇਗਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ: (1) 5,000 £ ਤੱਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਾਲ (ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ (2) 5,000 £ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ 'ਤੇ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ।

ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਈਥਰਿੰਗਟਨ ((1919) 2 Ch. 254), ਵਾਰਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੈਕਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੈਕਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਵੰਡਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੈਕਰ ਦੇ

ਵਿਚਕਾਰ, ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਰਕਮ ਦੀ ਰਕਮ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਸੀ, ਭਾਵ, ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ।"

ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਡਿਊਕਸ, ਐਲ.ਜੇ. ਅਤੇ ਈਵ, ਜੇ., ਵਾਰਿੰਗਟਨ, ਐਲ.ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਊਕਸ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਦਰਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਈਵ, ਜੇ. ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ" ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਤੁਲਨ ਸੀ ਜੋ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਜੇ ਸਮਝੌਤਾ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਹ 1915 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ "ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸ਼ਬਦ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਸੀਂ ਸਮਝਣਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ *ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਈਥਰਿੰਗਟਨ* () (1919) 2 Ch. 254) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਈ 1921 ਵਿੱਚ, *ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਵੁਲਕਨ ਮੋਟਰ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹੈਂਪਸਨ* ((1921) 3 K.B. 507) ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 1912 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਵਰਕਸ ਮੈਨੇਜਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਨੂੰ ਹਰ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ "ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ 50 ਪੈਂਡ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ", ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਅੰਸ਼। ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਰਿੰਗਟਨ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ *ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਈਥਰਿੰਗਟਨ* ((1919) 2 Ch. 254) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਬੈਂਕਸ, ਐਲ. ਜੇ., ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸਕ੍ਰਟਨ, ਐਲ. ਜੇ. ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਰ ਈਥਰਿੰਗਟਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਫਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜੀ. ਬੀ. *ਓਲੀਵੈਂਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ*, ਜੋ ਅਕਤੂਬਰ, 1942 ਵਿੱਚ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਨ:-

"(1) ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੇ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਆਮ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

(3) ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਸਾਰੇ ਆਮ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ।

(8) ਆਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਲਈ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਲਾਰਡ ਗ੍ਰੀਨ, ਐੱਮ.ਆਰ. ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਡੀਟਰਾਂ ਨੂੰ " ਆਮ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ " ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਦਰਭ ਗਣਨਾ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ। ਲਾਰਡ ਕਲੇਸਨ ਅਤੇ ਡੂ ਪਾਰਕਕ, ਐਲ.ਜੇ., ਮਾਸਟਰ ਆਫ ਦ ਰੋਲਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ।

ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਜੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਂਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਰਡ ਬੈਂਕਰਟਨ, ਕਿਲੇਵੇਨ ਦੇ ਲਾਰਡ ਰਸਲ ਅਤੇ ਲਾਰਡ ਰਾਈਟ, ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਸਾਈਮਨ, ਐਲ.ਸੀ. ਅਤੇ ਲਾਰਡ ਮੈਕਮਿਲਨ ਨੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ, (A.I.R. 1944 Bom. 5) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਇਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ. (ਰਾਜਧਿਆਕਸ਼, ਜੇ., ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ) ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁਨਾਫਾ ਵੰਡ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਉਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਜੋ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਈਥਰਿੰਗਟਨ ((1919) 2 Cb.254), ਵੁਲਕਨ ਮੋਟਰ ਐਂਡ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹੈਮਪਸਨ ((1921) 3 K.B. 597), ਅਤੇ ਜੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਂਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਲਿਮਟਿਡ ((1942) 2 A.E.R. 528), ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਉਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ (A.I.R. 1944 Bom. 5) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਡੂੰਘੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ (A.I.R. 1944 Bom. 5), ਬੀਓਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਏ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਨਾਫਾ ਵੰਡ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਿਯੋਕਤਾ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਮਸ ਫਿਨਲੇ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਫਿਨਲੇ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਿਟੇਡ (47 B.L.R. 774), ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਵਿੱਚ, ਖੁਦ ਇਸ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਈਥਰਿੰਗਟਨ (A.I.R. 1944 Bom. 5), ਅਤੇ ਵੁਲਕਨ ਮੋਟਰ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹੈਪਸਨ ((1921) 3 K.B. 597), ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਬੀਓਮੋਟ, ਸੀ ਜੇ, ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਉਹ ਕੇਸ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮੁਨਾਫਾ ਵੰਡ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਇਹ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜੋ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਮੁਨਾਫੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੁੰਦੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਾਲਕ ਖੁਦ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ, ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵੰਡਣਯੋਗ ਸੁੱਧ ਲਾਭ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਵਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸਮਝਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਕਿ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਗੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰ ਸਹੀ ਹਨ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਓਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ, ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਉੱਘੇ ਜੱਜ ਨੇ ਖੁਦ ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ (A.I.R. 1944 Bom. 5) ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ (A.I.R. 1944 Bom. 5), ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਮੈਂ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਬਾਰੇ ਰੁਝ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਵਿਲੀਅਮ ਹੋਲਿਨਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੇਗੋਟ ((1917) 1 Ch. 187), ਅਤੇ ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਹੈਮਲਿਨ ((1917) 1 K.B. 527)।

ਵਿਲੀਅਮ ਹੋਲਿਨਸ ਐਂਡ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੇਗੋਟ ((1917) 1 Ch. 187) ਵਿੱਚ, ਹੱਵਾਹ, ਜੋ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਆਈ ਸਮੀਕਰਨ, "ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਨਾਫੇ" ਸੀ। ਉਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਈਵ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਇਹ (ਵਧੇਰੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ), ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੈਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ।

ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।"

ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਹੈਮਲਿਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ((1917) 1 K.B. 527) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮੁਦਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਮੈਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਹੋਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਈਥਰਿੰਗਟਨ ((1919) 2 Ch. 254), ਵੁਲਕਨ ਮੋਟਰ ਐਂਡ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹੈਪਸਨ ((1921) 3 K.B. 597), ਅਤੇ ਐਲ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ (ਤਰਲੀਕਰਨ ਵਿੱਚ) ਬਨਾਮ ਜੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਂਟ, ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ((1944) 1 A.E.R. 510), ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ।

ਐਲ.ਸੀ. ਵਿੱਚ, ਲਿਮਟਿਡ (ਤਰਲੀਕਰਨ ਵਿੱਚ) ਬਨਾਮ ਜੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਂਟ, ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ((1944) 1 A.E.R. 510), ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਡੀਟਰ ਨੂੰ 'ਆਮ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ 'ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸੋਚਿਆ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।

ਸੋਨੀ, ਜੇ. ਮੈਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ 1936 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ 1940 ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ਕਮੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਹੋਂਦ ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰੁਚੀ ਦੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਾਣਯੋਗ ਭਰਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ *ਓਲੀਵੈਂਟ ਦੇ ਕੇਸ* (1) ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਪੈਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਣਯੋਗ ਭਰਾ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜਵਾਬ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾਣਯੋਗ ਭਰਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜੋੜ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾਣਯੋਗ ਭਰਾ ਸੋਨੀ, ਜੇ. ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲੇਟ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੁਲਤ ਜੇ.ਜੇ.ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1953 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 356

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਐਕਟ (1952 ਦਾ XLVI) ਧਾਰਾ 7-ਸਾਰੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ-ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰਿੰਗ ਕੇਸ ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ- ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਕੇਸ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 7(2) ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ-ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਫੰਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V) ਧਾਰਾ 193, 409 ਅਤੇ 529 (e) ਅਤੇ (f) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1947 ਦੇ II) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਧਾਰਾ 3-ਧਾਰਾ 6-ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ-ਫਾਰਮ ਅਧੀਨ-ਤੱਥ-ਕੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872 ਦਾ 1) ਧਾਰਾ 114, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (e)-ਅਧੀਨ-ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨ-ਦਾ ਅਰਥ।

ਐਨ ਨੂੰ 21 ਮਈ, 1952 ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ। ਧਾਰਾ 161, ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਚਲਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1952 ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 7 ਅਕਤੂਬਰ 1952 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 29 ਮਈ 1953 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ 4 ਜੂਨ 1953 ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਸੁਣਵਾਈ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। 13 ਜੁਲਾਈ 1953 ਤੱਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ

ਸਬੂਤ। ਉਸ ਦਿਨ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 21 ਜੁਲਾਈ, 1953 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਬਚਾਅ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ 30 ਜੁਲਾਈ, 1953 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 20 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਐਨ ਨੂੰ 30 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 4 ਜੂਨ 1953 ਤੋਂ 13 ਜੁਲਾਈ 1953 ਤੱਕ ਚੱਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

4 ਜੂਨ 1953 ਅਤੇ 13 ਜੁਲਾਈ 1953 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਦੋਂ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਗੈਰ-ਮਾਣਿਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 529, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (e) ਅਤੇ (f) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

ਝਕਰ ਅਬੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਪ੍ਰਾਂਤ (A.I.R. 1945 Pat. 98), ਅਤੇ ਹੈਨਰੀ ਪੀਟਰ ਪਿਸਾਨੀ ਬਨਾਮ ਹਰ ਮੈਜੇਸਟੀਜ਼ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਫਾਰ ਜਿਬਰਾਲਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ((1874) Law Reports 5 Privy Council 516), ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (e) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿੱਚ 'ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ।

ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ ਮੋਰਾਰਕਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ (A.I.R. 1948 P.C. 82), ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਿਤੀ 30 ਜੁਲਾਈ, 1953 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਨਰਿੰਜਨ ਸਿੰਘ ਕੀਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ਕੇ.ਐਲ. ਜੱਗਾ।

ਹੁਕਮ

ਸੋਨੀ, ਜੇ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਲਰਕ ਨੂੰ 21 ਮਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) (d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1952 ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। 12 ਕਨੂੰਨੀ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਵੀ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ, ਦੇਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2 ਜੂਨ 1952 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। 8 ਅਗਸਤ, 1952 ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਗਵਾਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅੰਤਰਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1952 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਸੋਧ ਐਕਟ XLVI 28 ਜੁਲਾਈ 1952 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 161, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਹੀ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ 7 ਅਕਤੂਬਰ 1952 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 5 ਸਤੰਬਰ 1952 ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7782-ਜੇਜੇ-52/3980, ਮਿਤੀ 5 ਸਤੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। 12 ਸਤੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 1952 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਐਕਟ XLVI ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ 29 ਮਈ 1953 ਨੂੰ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 14 ਨਵੰਬਰ 1952 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 6 ਨਵੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 10576-ਜੇਜੇ-52/17944 ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ 4 ਜੂਨ 1953 ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। 13 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ 21

ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਕਿ *ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਧਾਰਾ (2)* ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ, ਜੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ 10 ਜੂਨ 1953 ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। 20 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 9891-JJ-53/49958 ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਿਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਜੇ ਕਿ 4 ਜੂਨ 1953 ਨੂੰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਪੱਤਰ, ਮਿਤੀ 20 ਜੁਲਾਈ, 1953, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੀਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ 24 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, *ਨੁਸਰਵਾਨਜੀ ਪੈਸਟਨਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੀਰ ਮੀਨੂਦੀਨ ਖਾਨ ਵਲੁਦ ਮੀਰ ਸੁਦਰੂਦੀਨ ਖਾਨ ਬਹਾਦੁਰ*, (6Moore's Ind.Add.134) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਨਾ 155 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ-

"ਮੌਜੂਦਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਮੁੜਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਜਿਸਦਾ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ), ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਫਿਰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ ਜੇ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਖਰਾਬ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ

ਕੌਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੇਸ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 4 ਜੂਨ 1953 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਤਰ 20 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਅਭਿਨੈ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ *ਖੇਸ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿਰਕਰ ਬਨਾਮ ਨਜ਼ੀਰ ਮਹੋਮਦ*, (I.L.R 33 Cal. 352) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਮੁਕਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਮਪਿਨੀ ਅਤੇ ਮੁਕਰਜੀ, ਜੇ.ਜੇ., ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਦੇਸ਼ (1 ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਮੁਕਰਜੀ ਪੰਨਾ 357 'ਤੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਸਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ। ਮੂਰ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਅਪੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਉਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ। ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਉਸ ਵਰਣਨ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। , ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਜੋ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਲ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।"

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰੈਫਰਿੰਗ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਨੇ ਧਾਰਾ 161, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 2 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਨੈਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 6 ਨਵੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਨੈਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੇਧ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ

ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਨੇ ਵੀ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਇਹ ਡਿਊਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਸਲ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ, ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਕ ਯੋਗ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 529 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਜੇ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ,

ਭਾਵ: -

((e) ਧਾਰਾ 190, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਧਾਰਾ ((a) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (b); ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ;

ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੇ ਇੰਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 190 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"190 (1) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ-

(a) ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ;

(b); ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ;

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ, ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 529 ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਨੇ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਝਕਰ ਅਬੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਪ੍ਰਾਂਤ (A.I.R. 1945 Pat. 98) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾ 102 ਉੱਤੇ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ੀਅਰਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ-

"ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੁਰਮ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਨੂੰਨ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਕਨੂੰਨ ਤੋਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਖੰਡ 1, ਪੰਨਾ 486 'ਤੇ ਬੋਲੀ ਦੇਖੋ)।"

ਪੰਨਾ 103 'ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਗੈਰ-ਮਾਣਿਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਧਾਰਾ ((e) ਅਤੇ (f) ਧਾਰਾ 529, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀ.ਸੀ., ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ. ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ 6 ਨਵੰਬਰ 1952 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਬੇਨਿਯਮਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਨੇਕਦਿਲੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸਫਲਤਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 537 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੋਜ, ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ XXVII ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸੰਮਨ, ਵਾਰੰਟ, ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 'ਤੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰਜ, ਘੋਸ਼ਣਾ, ਆਦੇਸ਼, ਨਿਰਣਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ, ਬੇਨਿਯਮੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। "ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸਫਲਤਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 537 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ-

"ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।"

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਠੇਕ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ। ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ

ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬੇਨਿਯਮੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 20 ਜੁਲਾਈ 1953 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ। ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ *ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਭਾਟੀਆ* (A.I.R. 1940 Pesh. 41) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਲਮੰਡ ਜੇ.ਸੀ ਨੇ ਪੰਨਾ 43 'ਤੇ ਕਿਹਾ-

"ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੈਚੂਟਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ"।

ਲੇਡਗਾਰਡ ਬਨਾਮ ਬੁੱਲ (13 I.A. 134) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਨਾ 144-45 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ-

"ਮੁਦਾਲਾ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਅਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਬਲੀਅਤ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ, ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਧਿਰਾਂ, ਆਪਣੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਲਸ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਨੇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਧਿਰਾਂ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਦਾਲਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।"

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਕੇਸ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਹ ਆਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ *ਖੇਸ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਨਜ਼ੀਰ ਮਹੋਮਦ* (LL.R. 33 Cal. 352) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਹੈ, *ਸੁਖ ਲਾਲ ਸ਼ੇਖ ਬਨਾਮ ਤਾਰਾ ਚੰਦ* (I.L.R. 33 Cal- 68)। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 71 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ, ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ। *ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।*

ਪੰਨਾ 78 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 145 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਚਿਪਕ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਡੈਪੂਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ। ਅਸੀਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਧਾਰਾ 145 ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਨਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।"

ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸਖਾਰਾਮ ਨਾਗਰਕਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਓ ਮਲਹਾਰ (IX.R. 11 Bom. 153) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਵੈਸਟ ਜੇ., ਪੰਨਾ 158 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਇਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉਹ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚੱਕਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ।" ਉਸੇ ਪੰਨੇ ਵੈਸਟ, ਜੇ., ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

"ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਸੀ; ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੇਨਿਯਮੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ" ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *ਗੁਰਦੇਓ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰੀਕਾ ਸਿੰਘ* (I.L.R. 36 Cal. 193) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫਿਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਨਾ 207 'ਤੇ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ., ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ, ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਹੈ। ਤੱਤ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਢੰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, *ਪਿਸਾਨੀ ਬਨਾਮ ਜਿਬਰਾਲਟਰ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ* ((1874) L.E. 5 P.C. 515) ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਪ੍ਰੈਟ ((1884) 12 Q.B.J.D. 334), ਅਤੇ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਮਈ (1884) 12 Q.B.D. 497), (ਐਕਸ-ਪਾਰਟ

ਪ੍ਰੈਟ) ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਧਿਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ; ਵੇਖੋ *ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸਖਾਰਾਮ ਨਾਗਰਕਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਓ ਮਲਹਾਰ*, ((1886) I.L.R. 11 Bom. 153)। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, *ਗੋਲਬ ਸਾਓ ਬਨਾਮ ਚੈਂਪਰੀ ਮਾਧੋ ਲਾਲ*, ((1905) 2 C.L.J. 384), ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ, ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਹੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਫਿਰ ਪੰਨਾ 208 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ-

"ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਲਈ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਬੇਕਾਰ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਤਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ; ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਕੋਲ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਜਿਤ ਹਨ: *ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਦਾ ਕੇਸ*, (IX.R. 17 Lah. 629)।

20 ਜੁਲਾਈ 1953 ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਤਰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਸਾਧਾਰਨ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੁਝ ਕਾਪੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ 7 ਮਈ, 1952 ਨੂੰ ਨਕਲ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਕਾਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਪੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਅਤੇ 19 ਮਈ 1952 ਨੂੰ

ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ 20 ਮਈ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਕ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਪੀਆਂ ਜਿਸ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਫਾਈਲ ਲਈ ਭੇਜਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਫਾਈਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗੀ। ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮਾਮੇ ਦੀ ਧੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ 12 ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪੈਸੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਉਸ ਕੋਲ ਗਏ ਅਤੇ ਸੌਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਅੜੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ 12 ਰੁਪਏ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਕ ਥਾਣੇਦਾਰ ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਕੋਲ ਗਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 12 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਨਕਲ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ 12 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ 12 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਨਕਲ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸ਼ਾਇਦ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ 21 ਮਈ 1952 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖ਼ਿਆਲ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਗਿਆ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ-

“ਮੈਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕ੍ਰਾਊਨ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਦੂਜਾ ਮੋਹਰੀ, ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

(ਐਸ.ਡੀ.) ਸੋਹਣ ਲਾਲ,

ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਪੁਲਿਸ

21-5-52

ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੱਥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਘਟੀਆ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਨੀਵੇਂ ਦਰਜੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਨ. ਲਾਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐੱਮ.ਐੱਫ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਐੱਚ.ਬੀ. ਲਾਲ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਮੈਂ, ਐੱਚ.ਬੀ. ਲਾਲ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਸਿੱਖ ਸੋਹਲ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਹਨ, ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਤਹਿਤ- ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਏਈਟੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੇ 21 ਮਈ 1952 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਿਸ਼ਵਤ ਜਾਂ ਤਸੱਲੀ ਵਜੋਂ 12 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਮਰੜ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜਾਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਲੇਮ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਈ।

(ਐਸ.ਡੀ.) ਐੱਚ.ਬੀ.ਲਾਲ,

30-5-52

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ।

ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਗੋਕੁਲਚੰਦ ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ ਮੋਰਾਰਕਾ, ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ (A.I.R 1948 P.C.82), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਸਰਕਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੈ: ਧਾਰਾ 23, ਸੂਤੀ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਧਾਗਾ (ਕੰਟਰੋਲ) ਆਰਡਰ, 1943 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 18 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੋਕੁਲਚੰਦ ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ ਮੋਰਾਰਕਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ। ਇਹ ਹੁਕਮ। ਬੰਬਈ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, (ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ) ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ, ਬੰਬਈ।

ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਸਬੂਤ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਤੱਥ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਹੰਸਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5 ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ.ਬੀ., ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ.ਬੀ., ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੱਟ ਤੋਂ 12 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲੈਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਰਾੜ, ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਬਟਾਲਾ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ - ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ।

ਇਸ ਲਈ, ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸ੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਸੀ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6/C ਜੇ ਕਿ 21 ਮਈ, 1952 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਪੁੱਜੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਭੈ-ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਪੀ.ਬੀ., ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ 30 ਮਈ 1952 ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੀ.ਸੀ., ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਇੱਕ ਧਾਰਾ 161, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਧਾਰਾ 5(1)(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਓਵਰਲੈਪ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 161, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਭਾਰਤੀ

ਦੰਡ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ। ਕੇਡ, ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ 12 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਕਾਪੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ 12 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਸਾਥੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪੁਸ਼ਟੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ 12 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਸਮੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ 25 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੀਨੂੰ ਬਾਲਾ